

Sygn. akt: III S 13/19

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

na posiedzeniu niejawnym w składzie :

Przewodniczący SSA Tadeusz Szweda

Sędziowie SSA Gabriela Pietrzyk-Cyrbus

SSA Maria Małek-Bujak

po rozpoznaniu skargi R. K. (R. K.)

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Bielsku-Białej

w sprawie o sygn. akt: VI U 190/18

postanawia: 1. stwierdzić, że w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Bielsku-Białej w sprawie o sygn. VI U 190/18 nastąpiła przewlekłość postępowania;

2. przyznać R. K. odpowiednią sumę pieniężną w kwocie 2.000,- zł (dwa tysiące złotych 00/100 groszy) z tytułu przewlekłości, o której mowa w pkt 1.;

3. oddalić skargę w pozostałym zakresie.

/-/ SSA G. Pietrzyk-Cyrbus /-/ SSA T. Szweda /-/ SSA M. Małek-Bujak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt: III S 13/19

UZASADNIENIE

W dniu 17 lipca 2019r. do Sądu Apelacyjnego w Katowicach wpłynęła skarga R. K. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Skarżący domagał się

- stwierdzenia przewlekłości w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Bielsku-Białej w sprawie VI U 190/18, z powodu nierozpoznania istoty sprawy, co skutkuje potrzebą ponownego przeprowadzenia postępowania.

- zobowiązania Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej do rozpoznania sprawy w nieprzekraczalnym terminie 3 miesięcy od rozpoznania skargi w sposób eliminujący wady uzasadnienia wyroku z 26 października 2018r., wskazane w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 19 marca 2019r. Sygn. akt III AUa 189/19;

- przyznania od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 20.000 zł;

Ponadto skarżący domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej kosztów postępowania oraz zwolnienia od kosztów sądowych związanych z wniesieniem skargi na przewlekłość sądu.

W uzasadnieniu skargi skarżący podniósł, że 12 stycznia 2018r., za pośrednictwem pełnomocnika złożył do Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej odwołanie od decyzji ZUS, domawiającej mu prawa do emerytury pomostowej. Akta sprawy wpłynęły do sądu w lutym 2018r. i zostały zarejestrowane przez Sąd pod sygnaturą VI U 190/18. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, dniu 26 października 2018r., Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej wydał wyrok oddalający odwołanie ubezpieczonego od decyzji ZUS oraz w dniu 13 grudnia 2018r., doręczył stronie pisemne uzasadnienie tego wyroku. W dniu 27 grudnia 2018r., pełnomocnik ubezpieczonego złożył w terminie i prawidłowo do Sądu Apelacyjnego w Katowicach apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z 26 października 2018r., podnosząc w niej kwestie sporne i uchybienia sądu w sprawie rozstrzygnięte przez Sąd pierwszej instancji na niekorzyść ubezpieczonego. Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 19 marca 2019r., uznał apelację ubezpieczonego za zasadną, uchylił w całości zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej i przekazał mu sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 13 maja 2019r., doręczone zostało pełnomocnikowi ubezpieczonego pisemne uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 19 marca 2019r. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku wskazał, że apelacja ubezpieczonego jest uzasadniona w stopniu skutkującym wydaniem orzeczenia kasatoryjnego i jednoznacznie podniósł fakt uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z 26 października 2018r., ze względu na oczywiste wady i uchybienia uzasadnienia zaskarżonego wyroku:

- Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej nie dokonał istotnych w sprawie ustaleń faktycznych ani nie wyjaśnił podstawy prawnej wyroku,**
- brak oceny Sądu I instancji przeprowadzonych dowodów,**
- brak działań rachunkowych Sądu I instancji tj. (arytmetycznego wyliczenia) co do każdego ze spornych okresów zatrudnienia ubezpieczonego - Sąd I instancji odwołał się bezrefleksyjnie zdaniem ubezpieczonego jedynie w tym względzie do treści pisma organu rentowego z 19 października 2018r., jednakże w tym zakresie brak jest własnych ustaleń dowodowych sądu I instancji i rozważań w tym zakresie**
- brak możliwości odtworzenia przez Sąd Apelacyjny w świetle art. 328 par. 2 k.p.c. toku rozumowania Sądu I instancji przy orzekaniu w sprawie**
- analiza uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z 26 października 2018r., zaskarżonego w apelacji z 27 grudnia 2018r., przez pełnomocnika ubezpieczonego uprawniła Sąd Apelacyjny w składzie trzech sędziów do twierdzenia, że nie spełnia ono wymagań wskazanych w art. 328 § 2 k.p.c.**

Sąd Apelacyjny stwierdził, że tak daleko idące wady uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej należy zakwalifikować jako nierozpoznanie istoty sprawy, gdyż Sąd I instancji nie odniósł się do tego, co było przedmiotem sprawy i nie zbadał podstawy merytorycznej odwołania ubezpieczonego od decyzji ZUS.

Zdaniem skarżącego wyrok, którego uzasadnienie ma tak znaczące i skandaliczne zdaniem ubezpieczonego wady i uchybienia wykazane przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w postępowaniu apelacyjnym, że kwalifikują takie postępowanie Sądu Okręgowego jako nierozpoznanie istoty

sprawy i nie pozostawiły Sądowi Apelacyjnemu innego rozwiązania niż uchylene wyroku Sądu Okręgowego i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania. Za taki stan rzeczy w sposób oczywisty zdaniem ubezpieczonego ponosi odpowiedzialność Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej.

Pomimo posiadanych dowodów w sprawie, w tym zeznań świadków i ubezpieczonego, Sąd dokonał takiego procedowania w sprawie, które skutkowało wydaniem przez Sąd odwoławczy wyroku kasatoryjnego.

Na dzień sporządzenia niniejszej skargi na przewlekłość postępowania, efektem wątpliwej merytorycznie i prawnie działalności Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej jest fakt, że ubezpieczony po ponad półtora roku procedowania znalazł się ponownie w punkcie wyjścia, tj. postępowanie sądowe w sprawie jego odwołania od decyzji ZUS musi zacząć się od nowa.

Zatem mamy do czynienia z niczym nie uzasadnioną co najmniej 18 miesięczną zwłoką w rozstrzygnięciu sprawy ubezpieczonego, która to wyniknęła tylko i wyłącznie z zaniedbań Sądu I instancji przy wydawaniu wyroku, co w sposób oczywisty i stanowczy wykazał Sąd Apelacyjny w swoim uzasadnieniu wyroku z 19 marca 2019r.

Gdyby Sąd I instancji rozpoznał sprawę w sposób profesjonalny i zgodny z regułami prawa to Sąd Apelacyjny w trzyosobowym składzie miałby możliwość merytorycznego rozpoznania i rozstrzygnięcia apelacji ubezpieczonego i sprawa mogłaby się zakończyć w akceptowalnym dla ubezpieczonego terminie i bez zbędnej zwłoki.

Skarżący podkreślił, że spełniając wymóg konieczny wynikający z art. 4 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych, rozwiązał stosunek pracy od 1 stycznia 2018r., czyli od półtora roku jest osobą długotrwale bezrobotną, o czym Sąd I instancji miał pełną wiedzę i świadomość a co istotne znaczenie materialne przy takiej nieuzasadnionej przewlekłości postępowania sądowego, stąd też ubezpieczony domaga się najwyższej kwoty jaką przewiduje ustawa, tj. 20.000 zł.

W odpowiedzi na skargę do sprawy przystąpił przedstawiciel Skarbu Państwa – Prezes Sadu Okręgowego w Katowicach i wniósł o oddalenie skargi.

Zdaniem przedstawiciela Skarbu Państwa o niezasadności skargi przemawia tok czynności procesowych podejmowanych przez Sąd Okręgowy w sprawie VI 902/19 (uprzednio w sprawie VI U190/18), które przedstawiają się w sposób następujący:

- 14 lutego 2018r. odwołanie zostało przedłożone do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bielsku - Białej przez organ emerytalny wraz z jego stanowiskiem procesowym w sprawie - odpowiedzią na odwołanie; Przewodniczący Wydziału wydał zarządzenie mające na celu wpisanie sprawy do systemu SLPS,
- 15 lutego 2018 SLPS przydzielił sprawę po losowaniu sędziemu referentowi,
- 20 lutego 2018r. doręczono akta sędziemu referentowi,
- 20 lutego 2018r. zostało wydane zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 25 kwietnia 2018r.
- 25 kwietnia 2018 rozprawę odroczone z terminem na dzień 2 lipca 2018r. z powodu prowadzenia postępowania dowodowego i wezwania świadka,
- 11 maja 2018r. pełnomocnik odwołującego się złożył pismo procesowe z wnioskami dowodowymi,
- 14 maja 2018r. Sad wydał zarządzenie o potrzebie nadesłanie akt osobowych ubezpieczonego,

- 2 lipca 2018r. odbyła się rozprawa, na której przeprowadzono dowód z zeznań świadków; została ona odroczone na 1 października 2018r. celem kontynuowania postępowania dowodowego i przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony,

- 1 października 2018r. odbyła się rozprawa, na której przesłuchano w charakterze strony odwołującego; rozprawa została odroczone celem zobowiązania pełnomocnika ZUS Oddziału w B. do wyliczenia hipotetycznego okresu pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy z terminem na dzień 24 października 2018r.

- 2 października 2018r. wpłynęło pismo pełnomocnika ubezpieczonego z wnioskiem dowodowym,

- 19 października 2018r. wpłynęło pisma procesowe ZUS /O/ w B.,

- 24 października 2018r. zamknięto rozprawę i wyznaczono termin publikacji wyroku na dzień 26 października 2018r., co zrealizowano,

- 31 października 2018r. wpłynęła zapowiedź apelacji pełnomocnika ubezpieczonego,

- 31 października 2018r. akta sprawy przedstawiono sędziemu do sporządzenia uzasadnienia wyroku,

- 2 listopada 2018r. wpłynął wniosek ubezpieczonego o sporządzenie uzasadnienia wyroku,

- 8 listopada 2018r. Prezes Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej wyraża zgodę na przedłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia do 30 listopada 2018r.

- 30 listopada 2018r. zostaje sporządzone uzasadnienie wyroku, 11 grudnia 2018r. doręczono odpis orzeczenia z uzasadnieniem odwołującemu, a 13 grudnia 2018r. - pełnomocnikowi odwołującego,

- 28 grudnia 2018r. wpłynęła apelacja ubezpieczonego,

- 16 stycznia 2019r. Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej przesłał akta sprawy wraz z apelacją do Sądu Apelacyjnego Katowicach celem rozpoznania apelacji wywiezionej przez odwołującego.

- 19 marca 2019r. Sąd Apelacyjny ogłosił wyrok uchylający wyrok Sadu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bielsku-Białej

- 17 czerwca 2019r. akta sprawy zostały zwrócone Sądowi Okręgowemu przez Sąd odwoławczy,

- 18 czerwca 2019r. SLPS przydziela sprawę po losowaniu nowemu sędziemu sprawozdawcy, który 1 lipca 2019r. wydał zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 9.10.2019r. z powodu planowanych urlopów wypoczynkowych.

W ujęciu chronologicznym wszystkie czynności Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej, przy rozpoznawaniu sprawy z odwołania skarżącego o emeryturę pomostową podejmowane były bez zbędnej zwłoki, w terminie rozsądnym dla załatwienia odwołania. Odwołujący, konstruując skargę na przewlekłość postępowania nie upatruje tego zjawiska w konkretnych czynności procesowych, których sąd nie podjął lub dokonał wadliwie w toku kontrolowanego pod względem terminowości postępowania, ale w jego ocenie o tym zjawisku ma świadczyć nietrafny werdykt Sądu z 26 października 2018r. i sporządzenie do tego werdyktu uzasadnienia z uwagi na treść poglądu Sądu Apelacyjnego w Katowicach zawartego w uzasadnieniu wyroku z 19 marca 2019r. w sprawie III AUa 189/19.

Zarzuty dotyczące wadliwości wyroku Sądu z 26 października 2018r. w sprawie VI U 190/18, czy też uzasadnienia tego rozstrzygnięcia nie mogą być rozstrzygane w toku rozpoznawania skargi na przewlekłość postępowania, ponieważ skarga ta nie jest środkiem służącym do weryfikacji orzeczeń wydanych przez sąd rozpoznający sprawę. Sąd rozpoznający skargę na przewlekłość postępowania, stosownie do art. 12 ust. 3 zdanie drugie ustawy z 17 czerwca 2004r. skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym

lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie może bowiem wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy.

Okoliczność ta pozwala przyjąć, że powód nie wykazał, by po stronie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej doszło do przewlekłości postępowania przy rozpoznawaniu jego odwołania o przyznanie emerytury pomostowej.

Skarżący w sposób formalny powołał się na okoliczności uzasadniające stwierdzenie przewlekłości, jednak okoliczności wskazane przez wnioskodawcę nie są objęte ustawą stanowiącą podstawę skargi. Są to zarzuty nie objęte zakresem kognicji wynikającym z przepisów ustawy z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sąd rozpoznający skargę nie odnosi się do zagadnień wynikających z przepisów prawa materialnego, jak też nie odnosi się do żądań i twierdzeń stron postępowania co do istoty sprawy.

W wypowiedziach komentatorskich do ustawy z 17 czerwca 2004 roku wskazuje się, że postępowanie zainicjowane wniesieniem skargi na przewlekłość postępowania jest postępowaniem kontrolnym - sąd rozpoznający skargę kontroluje prawidłowość i terminowość czynności podejmowanych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, a funkcją skargi na przewlekłość jest kontrola sprawności postępowania oraz wymuszenie jego właściwej organizacji.

Postępowanie w przedmiocie skargi na przewlekłość postępowania dotyczy więc sprawności i szybkości postępowania w danej sprawie i nie służy weryfikowaniu (kontrolni) rozstrzygnięć zapadających w sprawie.

Nie może odnieść pożądanego skutku argument odwołującego się wskazujący, że od 1 stycznia 2018r. jest osobą bezrobotną i ta okoliczność uzasadnia konieczność przyznania mu odszkodowania w wysokości 20.000 złotych. Formując powyższy zarzut wnioskodawca zapomina o tym, że w przypadku ewentualnego uwzględnienia odwołania Sąd przyzna mu emeryturę pomostową od spełnienia wszystkich enumeratywnych przesłanek do jej otrzymania wynikających z treści przepisów ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych. W związku z tym istnieje realna możliwość otrzymania tego świadczenia ze wsteczną datą, ale o tym zadecyduje Sąd merytoryczny.

Z tych powodów Skarb Państwa wniósł o oddalenie skargi jako niezasadnej.

Stan faktyczny w sprawie jest bezsporny.

Sporną kwestią pozostaje, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania na skutek uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej III AUa 189/18, w oparciu o wyliczone przez Sąd Apelacyjny uchybienia zawarte w uzasadnieniu uchylonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga R. K. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U.2018.75 j.t.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych (przewlekłość postępowania).

Art. 2 ust. 2 powołanej ustawy wskazuje, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie (...). Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga

została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Z kolei art. 1 ust. 3 ustawy stanowi, że przepisy ustawy stosuje się zgodnie ze standardami wynikającymi z Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284, ze zm.).

Z utrwalonego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika, że ocena tego, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania winna uwzględniać następujące kryteria: złożoność sprawy, znaczenie sprawy dla interesów skarżącego, w tym szczególnie okoliczności wskazujące na potrzebę zachowania staranności dla szybszego rozstrzygnięcia sprawy (np.: charakter bytowy sprawy), przyczynienie się skarżącego do przewlekłości postępowania, poprzez wskazanie czynności prawnych oraz pozaprawnych, które spowodowały opóźnienie sprawy i w jakim zakresie oraz zachowanie organów sądowych odpowiedzialnych za prowadzenie sprawy.

Podkreślenia wymaga, że pojęcie przewlekłości postępowania nie jest zależne wprost od czasu trwania czynności procesowych, trzeba bowiem uwzględniać nade wszystko to, czy planowanie i przeprowadzanie czynności nie jest nadmiernie rozciągnięte w czasie i wyraźnie przedłużające tok czynności. Zawsze trzeba to odnosić do konkretnych realiów sprawy, przyjętego trybu postępowania **i wypełnienia ustawowych zadań przewidzianych dla danego postępowania**. Muszą być także respektowane uprawnienia poszczególnych uczestników postępowania zaś ocena, czy sprawę rozpoznano "w rozsądnym terminie", zależy od okoliczności konkretnej sprawy. Ocena ta winna uwzględniać następujące elementy: złożoność sprawy, znaczenie sprawy dla interesów skarżącego, zachowanie skarżącego i zachowanie się organu procesowego. Każdy z elementów badany jest oddzielnie, a dopiero następnie dokonuje się oceny ich łącznego efektu.

Przede wszystkim jednak należy zwrócić uwagę na zawarte w zacytowanym przepisie pojęcie „**bez nieuzasadnionej zwłoki**”, bowiem nie każda zwłoka może być przyczyną stwierdzenia przewlekłości, lecz **jedynie zwłoka nieuzasadniona**. Zatem ocena, czy postępowanie trwa dłużej niż to konieczne, dokonywana musi być na podstawie zarówno analizy charakteru dokonywanych czynności, podjętego trybu postępowania, jak i stanu faktycznego sprawy - konkretnych realiów. Stan ten obejmuje również ocenę sposobu prowadzenia sprawy przez Sąd meriti, może on bowiem wprawdzie podejmować stale czynności procesowe, jednakże w sposób nieracjonalny, utrudniający bądź nawet uniemożliwiający uzyskanie przez stronę postępowania sądowej ochrony czy pozbawienie możliwości bytowych na skutek długotrwałości postępowania.

O przewlekłości można mówić wówczas, gdy pomiędzy kolejnymi czynnościami procesowymi sądu występują długie i nieuzasadnione przerwy albo też pewne czynności są mało celowe lub nie są podejmowane w ogóle. Jednakże sama długotrwałość postępowania nie oznacza jednak, że doszło do przewlekłości postępowania. Zachodzi ona, gdy jest ono długotrwałe, prowadzone rozwlekle i trwa ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do rozstrzygnięcia, będących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu.

Nie można oczekiwać, że sprawy będą rozstrzygane natychmiast po ich wpływie, bo ani nie jest to możliwe ze względów organizacyjnych, ani też ze względu na konieczność zapoznania się składu orzekającego ze sprawą - zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę ilość spraw, które sędzia rozpoznaje w tym samym czasie (ma w tzw. referacie). Stąd nie zawsze zachodzi bezpośredni związek przyczynowy między stwierdzoną przewlekłością postępowania a winą sędziego, w którego referacie znajdowała się sprawa. Nie jest uzasadnione automatyczne (bezrefleksyjne) stwierdzanie przewlekłości tylko w oparciu o brak czynności zarządczych w stosunkowo niewielkich interwałach, a to właśnie z uwagi na wspomnianą wyżej kolejność rozpoznawania spraw, wielość spraw w referacie, czy też z uwagi na zwolnienia chorobowe bądź urlopy wypoczynkowe czy też konieczność powiadomienia nowej strony postępowania. Nie stanowi też przewlekłości potencjalne oczekiwanie na rozstrzygnięcie prejudycjalne czy konstytucyjne.

Zatem aby rozstrzygnąć, czy zwłoka w dokonaniu czynności jest nieuzasadniona rozważyć należy nie tylko czasokres zaniechania jej dokonania, ale także konkretne realia sprawy i jej kontekst sytuacyjny.

Postępowanie zainicjowane wniesieniem skargi na przewlekłość postępowania jest postępowaniem kontrolnym - sąd rozpoznający skargę kontroluje prawidłowość i terminowość czynności podejmowanych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, a funkcją skargi na przewlekłość jest kontrola sprawności postępowania oraz wymuszenie jego właściwej organizacji.

Sąd skargowy nie ingeruje w meritum sprawy, ponieważ skarga nie jest środkiem służącym do weryfikacji orzeczeń wydanych przez sąd rozpoznający sprawę. Sąd rozpoznający skargę na przewlekłość postępowania, stosownie do art. 12 ust. 3 zdanie drugie ustawy z 17 czerwca 2004r. nie może bowiem wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy.

Jednakże – zdaniem sądu skargowego – ocena sprawności postępowania, w tym działań bądź zaniechań Sądu w postępowaniu objętym skargą – może obejmować takie czynności działania lub zaniechania tego Sądu, mających wpływ na termin rozpoznania sprawy, co do których zajął stanowisko Sąd merytoryczny zwłaszcza w sytuacji, gdy określonego rodzaju braki postępowania, w tym braki uzasadnienia zaskarżonego wyroku, spowodowały uchylenie zaskarżonego wyroku i skutkowały koniecznością ponownego rozpoznania sprawy.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie objętej skargą wynika, że Sąd I instancji nie dokonał istotnych w sprawie ustaleń faktycznych, ani nie wyjaśnił podstawy prawnej wyroku, nie ocenił przeprowadzonych dowodów (z dokumentów

i osobowych źródeł dowodowych), nie dokonał działań rachunkowych, tj. (arytmetycznego wyliczenia), co do każdego ze spornych okresów zatrudnienia ubezpieczonego, które następnie należało zaliczyć lub nie zaliczyć ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach - brak jest jego własnych ustaleń dowodowych i rozważań w tym zakresie, przyjął staż pracy w warunkach szczególnych wymieniając poszczególne okresy zatrudnienia, ale w żaden sposób nie wskazał, co zadecydowało o zaliczeniu bądź niezaliczeniu danego okresu, nie rozważył, czy i z jakiego powodu do „szczególnego” stażu pracy nie można zaliczyć kolejnych wymienionych okresów pracy. Nadto, pomimo odwołania się do ustawy o emeryturach pomostowych, Sąd Okręgowy poprzestał na ustalaniu stażu pracy w warunkach szczególnych na dzień 31 grudnia 2008r., podczas gdy art. 4 omawianej ustawy ma zastosowanie do ubezpieczonego, który po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Sąd Okręgowy nie podał podstawy prawnej odmowy uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze okresu zatrudnienia ubezpieczonego u kolejnego pracodawcy, brak jest również jakichkolwiek rozważań w tym zakresie. Sąd Okręgowy oceniając prawo do emerytury pomostowej skarżącego miał obowiązek ustalić wszystkie jej warunki. Sąd I instancji nie wyjaśnił również podstawy prawnej wyroku, nie jest także wystarczające jedynie ogólnikowe powołanie się na poglądy doktryny.

Tak daleko idące wady uzasadnienia Sądu Okręgowego Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację odwołującego zakwalifikował jako nierozpoznanie istoty sprawy, gdyż Sąd I instancji nie odniósł się do tego, co było przedmiotem sprawy i nie zbadał podstawy merytorycznej odwołania ubezpieczonego od decyzji odmawiającej mu prawa do emerytury pomostowej, co spowodowało konieczność uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, bowiem strony pozbawione byłyby jednej merytorycznej instancji.

Sąd Apelacyjny nakazał Sądowi I instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy w pierwszej kolejności dokonanie szczegółowych ustaleń co do charakteru czynności wykonywanych przez ubezpieczonego w spornym okresie, a dopiero po przeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego i ocenie materiału dowodowego sprawy będzie istniała podstawa do oceny żądań odwołującego w aspekcie prawa materialnego.

W ocenie Sądu skargowego nie sposób uznać, że zaniechania Sądu I instancji nie miały wpływu na okres rozpoznania sprawy, albowiem wady, o charakterze technicznym, czyli niespełnienie wymogów dotyczących tego, co powinno

zawierać uzasadnienie zaskarżonego wyroku, spowodowało konieczność jego uchylenia i rozpoznania sprawy od początku.

Rację ma zatem skarżący, że po ponad półtora roku znalazł się on w punkcie wyjścia, po rozwiązaniu stosunku pracy, na skutek okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności ani on, ani organ rentowy, a powstałych na skutek szeregu zaniechań Sądu Okręgowego co do czynności materialno-technicznych, w tym badania i oceny dowodów, bez względu na to, jaki byłby wynik tych czynności.

Sąd Apelacyjny nie rozpoznał wniosków skarżącego o zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej kosztów postępowania oraz zwolnienia od kosztów sądowych związanych z wniesieniem skargi na przewlekłość sądu, albowiem ustawa z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U.2018.75 j.t.) nie przewiduje zasądzenia kosztów postępowania skargowego, a w sprawach skargowych z zakresu ubezpieczeń społecznych strona jest zwolniona z opłaty od skargi z mocy ustawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 12 ust. 2 powołanej ustawy orzekł jak w pkt 1 sentencji.

W realiach rozpoznawanej sprawy w ocenie Sądu Apelacyjnego, właściwe będzie przyznanie skarżącemu tytułem odszkodowania kwoty 2.000 zł (dwa tysiące złotych). Przyznając kwotę pieniężną w tej wysokości Sąd Apelacyjny oddalił żądanie skargi w pozostałej części (art. 12 ust. 4 powołanej ustawy)

/-/ SSA G. Pietrzyk-Cyrbus /-/ SSA T. Szweda /-/ SSA M. Małek-Bujak

Sędzia Przewodniczący Sędzia